

Partier, men som alle Partier her i Rigsdagen har taget, at under en ekstraordinær Nødssituation kan der være Grund til ekstraordinære Foranstaltninger. Men der er den Forskel mellem det ærede Medlem Hr. Rode og mig, at medens jeg kan gaa med til, at saadant noget kan laves, naar Nøden driver os dertil, men mener, at man derefter saa snart som muligt skal gaa bort derfra igen, ligger det aabent og klart for alle, at det ærede Medlem ikke indskænker sig til, hvad Nøden paalægger vort Samfund, men lader sig lede af en Tilbøjelighed, en Tilbøjelighed, som, forekommer det mig, i de Aar, jeg har haft Lejlighed til at følge det ærede Medlems Udvikling, er blevet stærkere og stærkere og næsten har antaget Karakteren af en rivende Udvikling i den senere Tid.

Det ærede Medlem udtalte, at han i en vis Forstand formaede at hekse med Hensyn til Foderstofindførselen. Jeg tror nu, at det ærede Medlem overvurderer sig selv der. Der er dog ogsaa Grænser for, hvad man er Stand til. Det ærede Medlem mente, at han kunde virkelig skaffe os Majs og Oliekager til billigere Priser, skønt vi ikke kan producere noget deraf her i Landet — Oliekager heller ikke, forsaavidt som vi skal indføre Raastofferne — f. Eks. ved at skaffe billige Fragter. Ja, saa kan jeg ogsaa — hvis jeg ønskede at gaa den Vej og havde den Ret, som det ærede Medlem havde. Saa kan jeg ogsaa hekse, hvis det skal kaldes Hekseri. Men det har aldrig været Hekseri at tage fra en Lomme og lægge over i en anden. Man maa anlægge et samfundsmæssigt Syn, se paa hele vor Samfundshusholdning; gør man det, vil man se, at det ikke lader sig gøre at skaffe disse Raastoffer ind til en billigere Pris, end Verdensmarkedet dikterer. Vi kan alle sammen beklage, at Prisen er saa høj, som den er, og vi kan ønske, at den maa gaa ned; men vi kan ikke ved nogen Foranstaltning indenfor Landets Grænser fremskaffe en reel Nedsættelse. Vi kan lade Skibsfarten betale et Tilskud til Majsprisens Nedsættelse, men vi maa ikke bilde os ind, at Landet som saadant derved har tjent noget. Og hvis Tilskuddet bruges til, at man producerer Varer, som saa sælges til en lavere Pris til Udlandet, saa tager man direkte fra den fælles Samfundshusholdning og giver til et Land, som faar Produkter til en billigere Pris, end de i Virkeligheden kan produceres til af os.

Naar det ærede Medlem mente, at han ogsaa uden Hekseri var i Stand til

at forhindre den Stigning, der fremkommer paa Varen ved, at Verdensmarkedets Pris gaar op fra den ene Ladnings Ankomst til den andens, er jeg tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem lader sig lede for meget af Teorier og ikke tilstrækkeligt har fordybet sig i Realiteten — det var jo den Beskyldning, der blev rettet mod mig, at jeg var Teoriernes Mand og ikke havde set til Bunds i Realiteterne. Jeg tror, det ærede Medlem vil forstaa, at han ser fejl, hvis han rigtig tænker til Bunds i Sagen. Jeg tror i hvert Tilfælde ikke, at Privatimporten — og det ved det ærede Medlem vistnok meget vel — kan virke under de Forhold, at man siger til de paagældende: I maa aldrig tjene mere paa en Ladning end fastsat, men I skal tage den Risiko, som kan komme ved en Nedgang. Thi Sagen er, at Markedet, som er levende, hvis det da er levende og ikke er underkastet en Regulering, gaar op og ned, og det er i de Aar, vi har oplevet under Foderstofcentralen, i høj Grad gaaet op og ned. Man kan naturligvis statsregulere og centralisere; men ogsaa da maa en Foderstofcentral, hvis den tjener paa visse Ladninger, tage paa andre Ladninger, og den maa selvfølgelig forbeholde sig akkurat de samme Fordele, som Privatimportørerne er nødte til at have for at kunne varetage Samfundets Opgaver.

Jeg skal angaaende dette Spørgsmaal om Centralkontoret ganske kort sige, at efter min Opfattelse har Centralkontoret virket skadeligt for Landbruget og for hele Produktionen indenfor Landbruget; og det har virket uheldigt — idet jeg herunder ogsaa henfører Rederiaftalerne — ved at binde Skibene i en fast Fart, hvad der har medført en uøkonomisk Anvendelse af den samlede Tonnage. Det har endvidere staaet som en Hindring for en Gennemførelse af det, som var Landboforeningernes Forslag, en gennemført Ombytning af Foderkorn og Brødkorn; og endelig har det i Virkeligheden lagt alle Udgifterne over paa Forbrugerne. Staten har været favoriseret, som det ærede Medlem meget rigtigt gjorde opmærksom paa. Det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at det var mellem 6 og 7 Mill. Kr., og i Gaar oplyste det ærede Medlem, tror jeg, at det var op imod 12 Mill. Kr., Statskassen kunde vente at tjene paa Centralkontorets Virksomhed. Men hvem har betalt disse 6 eller 7 eller 12 Mill. Kr.? Det har selvfølgelig de, der har købt Foderstofferne; for man kan ikke skabe disse Millioner, uden at de maa komme et eller